

Minimálně preventivní program

Základní škola Šternberk, náměstí Svobody 3

Školní rok: 2009/2010

Garant programu: Mgr. Iveta Vrtková

1. Přehled základní legislativy a platných dokumentů

a) Vyhlášky

- č.72/2005Sb. – Příloha č.3 Vyhláška o poskytování poradenských služeb na školách a školských poradenských zařízeních
- č.317/2005Sb. Vyhláška o dalším vzdělávání pedagog. pracovníků, akreditačních komisí a kariéřním systému pedagog. pracovníků

b) Metodické pokyny

- č.j.:2006/07 Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patolog. jevů u dětí a mládeže
- č.j.:14423/99-22 Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- č.j.:28275/2000-22 Metodický pokyn ministra k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- 10194/2002-14 Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
Související normy: Zákon o sociální potřebnosti č.422/2003Sb. (novela zákona č.482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách, Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č.359/1999 Sb.
- č.j.:25884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
Související norma: Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č.218/2003 Sb.
- č.j.:29159/2001-26 Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních

c) Zákony

- Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č.563/2004Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

- Zákon č.109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č.379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

2. Vymezení pojmů

Dle Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j.: 2006/07-51 ze dne 16. října 2007:

- Minimální preventivní program je dokument, který je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy – hlava I, článek 2, bod 6
- Školní preventivní strategie (školní preventivní program) je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení a je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů a poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu- hlava II. článek 3, bod 3

3. Analýza současného stavu

Naše škola si v současné době klade několik priorit svého rozvoje. Všechny mají zřejmou podporu zřizovatele, školské rady, rodičovské veřejnosti a všech pracovníků školy. Patří mezi ně následující:

1. Realizace námi vytvořeného školního vzdělávacího programu v praxi
2. Soustavné zvyšování úrovně materiálně technického vybavení školy s důrazem na informační a komunikační technologie
3. Pokračování ve zlepšování klimatu školy a jejího prostředí jako jednoho z vhodných motivačních prvků pro zaměstnance školy
4. Profesní rozvoj pedagogů – studium pedagogických pracovníků, zvyšování kvality práce a přístupu pedagogů k žákům

K vyučování učitelé přistupují velmi tvořivě, používají moderní vyučovací metody, do práce s dětmi zapojují vlastní nápady a kreativitu, dokáží

pro práci děti získat. Jejich inspirace akcemi dalšího vzdělávání je více než zřetelná, DVPP není na škole rozhodně pouze formální záležitostí. Samozřejmostí se staly projektové dny na 1. stupni, ale ani 2. stupeň nezůstává pozadu. Za všechny jmenujme alespoň Vítání jara, Olympijské hry nebo sportovní dny. V loňském roce jsme uskutečnili celoškolský projekt s názvem Uganda. Cílem projektu bylo nejen se seznámit s životem lidí v Africe, ale také finančně pomoci jednomu dítěti, aby mohl chodit do školy a vzdělávat se. Tento projekt probíhal v 2. pololetí a měl velký ohlas nejen mezi žáky, ale také mezi rodiči. Také úzká spolupráce mezi dětmi z 1. st. a 2. st. měla za následek nová přátelství.

Výuka je doplňována návštěvami výstav, výlety a exkurzemi, žáci se účastní soutěží a přehlídek na školní, městské, krajské a celostátní úrovni. Nedílnou součástí života ve třídách se staly akce konané odpoledne po vyučování nebo o víkendech. Jedná se o projektové dny strávené v přírodě zaměřené na formování třídního kolektivu a osobnosti žáka, návštěvy krytého bazénu, cyklistické výlety nebo návštěvy filmových a divadelních představení.

Při řešení výchovných problémů a při otázce volby povolání má nezastupitelnou roli výchovná poradkyně. V rámci své činnosti nabízí poradenské služby formou konzultací jak pro žáky, tak pro rodiče v odpoledních hodinách.

Škola úzce spolupracuje s Policií ČR a Městskou policií ve Šternberku. Společně organizují tematické besedy k otázkám prevence kriminality. Taktéž škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Olomouci, významně se podílí na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Významnou roli v rámci prevence sociálně patologických jevů má činnost školního metodika prevence.

V oblasti vzdělávání žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí se nám významná jeví spolupráce se sociálním odborem Městského úřadu ve Šternberku.

Se životem školy a výsledky její práce se lze seznamovat na internetových stránkách školy, které jsou pravidelně aktualizovány. Již samozřejmostí se staly pravidelné příspěvky do Šternberských listů, popisující školní i mimoškolní aktivity žáků, učitelů a rodičů. Koordinace příspěvků je díky počítačové síti velmi efektivní a přehledná, na příspěvcích se podílí tudíž většina pedagogického sboru. Cenným zdrojem informací je také školní kronika, doplněná fotodokumentací na vysoké úrovni. Způsob vedení školní kroniky vyzdvihla také Česká školní inspekce. Ke své prezentaci škola využívá také dnů otevřených dveří a účasti našich žáků na vystoupeních při společenských akcích pořádaných městem Šternberk.

Na životě školy se výraznou měrou podílí nejen školská rada, ale také Sdružení rodičů a přátel školy.

Počet žáků:	1. st.	198
	2. st.	167
	celkem	365

1. st.	10 tříd
2. st.	8 tříd

Počet zaměstnanců celkem: 36 (z toho 29 pedagogů)

4. Cíle programu

- Prevence konkrétních sociálně patologických jevů a podpora vytváření zdravého životního stylu žáků
- Aplikace základních myšlenek MPP ve výchovně vzdělávacím procesu, především v předmětech občanské výchovy, rodinné výchovy, biologie a chemie
- Zajištění spolupráce mezi třídními učiteli, výchovným poradcem, rodiči a dalšími pracovníky společenských institucí, které mohou přispět ke zkvalitnění činnosti v rámci MPP
- Další vzdělávání a účast na seminářích v rámci prevence patologických jevů
- Aktualizace programu dle mimořádných nabídek v průběhu školního roku se souhlasem vedení školy

5. Východiska programu

Při stanovování náplně prevence sociálně patologických jevů vychází škola z konkrétních podmínek, situací a jevů, které jsou analyzovány na školních poradách. Z hlediska dlouhodobé sledovanosti se tyto negativní jevy vyskytují v omezeném rozsahu. Na žáky výchovně působí nejen třídní učitelé, ale i ostatní členové pedagogického sboru. Nemalou úlohu při výchovně vzdělávacím působení plní také zapojení žáků do mimoškolních aktivit, zejména pak sportovní zaměření, pro které škola vytváří podmínky, nebo tyto aktivity významně podporuje (florbal, košíková, aerobic, volejbal, pohybové hry). Dále mezi mimoškolní aktivity patří práce třídních učitelů, kteří se ve svém volném čase věnují svým žákům-ať už to jsou víkendové pobyty s dětmi nebo zábavná odpoledne. Na naší škole je dobrým zvykem organizovat vzdělávací kroužky a kroužky zájmové (viz dále).

V loňském školním roce proběhly na naší škole významné akce, které pozitivně děti naladily. Byly to nejen sportovní akce, ale také olympiády,

exkurze do Prahy, Vídně, Brna, návštěvy divadel, plaveckých bazénů a samozřejmě osvětové besedy s Městskou policií a Policií ČR.

V rámci výchovně vzdělávacího procesu je nutné žákům předat i základní informace o negativních jevech. Jedná se o problematiku drogové závislosti, alkoholismu, kouření, kriminality a delikvence, šikany, rizikového sexuálního chování, násilí apod. Zejména problém šikany se jeví jako daleko vážnější. Jedním z hlavních úkolů je zapojení do procesu prevence. Na zvyšování rizik pro výskyt sociálně patologických jevů se přímo podílí neúčast rodiny na výchovně vzdělávacím dění, selhání nebo nefunkčnost rodiny.

6. Spolupráce s institucemi, organizacemi a odborníky

V programu využíváme nabídky akcí pořádaných organizacemi ve městě, taktéž jsou průběžně do programu zařazovány přednášky a pořady, nabízené fundovanými odborníky, jež se zabývají problematikou sociálně patologických jevů.

Prozatímně plánované akce budou operativně rozšiřovány a doplňovány během školního roku dle aktuálních nabídek a v souladu s výskytem konkrétních výchovně – vzdělávacích problémů ve škole a ve spolupráci s výchovným poradcem a vedením školy.

Spolupráci naší škole nabízí:

Pedagogicko psychologická poradna v Olomouci
Policie ČR, Městská policie ve Šternberku
DDM ve Šternberku
Městský úřad Šternberk
P-centrum v Olomouci
sportovní a zájmové organizace

7. Preventivní aktivity pro jednotlivé cílové skupiny

a) dlouhodobé aktivity

- **využití programu v jednotlivých ročnících**
- **zaměření na prevenci sociálně patologických jevů**

1. ročník

prvouka – péče o zdraví, nebezpečí neznámých látek (co pomáhá, co škodí), zdravá výživa, škodlivost alkoholu, drog a cigaret, pozor na neznámé lidi (rozhovory, scénky, prožitky a zkušenosti dětí)

2. ročník

prvouka – rozhovor v komunitním kruhu na téma:

- a) jak se cítíme, když nám někdo ubližuje
- b) co můžeme dělat, když nás někdo trápí
- c) jak se zachováme, když nás osloví cizí člověk
- d) jak mohu pomoci kamarádovi, když se ocitne v nesnázích
- e) co uděláme, když někdo ubližuje druhému
- f) jaké následky zanechávají drogy na lidech

3. ročník

český jazyk – besedy v hodinách čtení na téma:

- a) proč, když někdo začne kouřit, nemůže už přestat
- b) proč dospělí pijí alkohol, když potom nevědí, co dělají
- c) proč jsou na světě lidé, kteří ubližují druhým

prvouka – umět se svěřit se svým problémem vzniklým mimo školu, nejkratší a nejbezpečnější cesta do školy a domů, pohyb po obci, hřišti, parku, upozornění na návykové látky

4. ročník

český jazyk – vyjmenovaná slova po „V“, slovo „návyk“ (vysvětlení pojmu, jaké návyky znáš, pozornost věnovat drogovým návykům), besedy v hodinách čtení – hledání vhodnějších činností než je pití alkoholu, kouření, užívání drog, dramatizace – jak odmítnout cizího člověka

přírodověda – rizika zneužívání návykových látek

5. ročník

přírodověda, vlastivěda – prevence zneužívání návykových látek (žáci by měli umět rozpoznat hrozící nebezpečí, předcházet mu, zaujímat žádoucí postoje a provádět správná rozhodnutí ve prospěch svého zdraví, žáci jsou poučováni o způsobu odmítnutí návykových látek a o možnosti využití institucí zabývajících se protidrogovou činností)

6. ročník

V centru pozornosti stojí výchova ke zdravému životnímu stylu, dále se lze zaměřit na rozvíjení etického a právního vědomí a občanských postojů.

Navrhovaná témata:

- a) zdraví a nemoc
 - znalost stavby a fungování lidského těla
 - znalost obecně respektovaných postojů vůči odlišným skupinám lidí
- b) pozitivní a negativní účinky alkoholu
- c) úloha léků ve společnosti
- d) nebezpečí kouření tabáku

7. ročník

Dále se rozvíjí výchova ke zdravému životnímu stylu, podporuje se všestranný rozvoj osobnosti žáka, vyloučení či snížení rizika úrazů, šikany.

Navrhovaná témata:

- a) dovednosti přijímat odpovědnost za sebe a své chování
- b) základní znalosti péče o tělo
 - správná výživa, dovednost volby správného druhu stravy
 - význam cvičení pro zachování zdraví
 - dovednost v oblasti hygieny
- c) užívání drog – experimentování s drogou je osobní věcí každého, ale je nutné vědět, že může mít nebezpečné důsledky
- d) výchova k toleranci rasových menšin

8. ročník

Za prioritní se považuje výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost rizikovým skupinám žáků.

Navrhovaná témata:

- a) právní výchova – školní předpisy týkající se drogové problematiky
- b) dovednosti v rozvoji nezávislosti a tolerance v osobních vztazích
- c) způsoby propagace alkoholických a tabákových výrobků
- d) předcházení chorobám a podpora zdraví
- e) současný stav sociálně patologických jevů

9. ročník

Je vhodné připomenout a aktualizovat telefonní čísla. Důležité je zaměřit se trvale a systematicky na profesní přípravu.

Navrhovaná témata:

- a) znalosti v oblasti práva v souvislosti s drogami – jak řešit konflikt a jak se vyrovnat s problémy
- b) znalosti, jak poskytnout pomoc druhým
- c) užívání a zneužívání drog – světový obchod s drogami
- d) dovednosti
 - jak ovládat emoce
 - jak naslouchat druhým
 - jak zastávat a obhajovat vlastní postoj
 - umět ventilovat své pocity různě
- e) pochopení biologického a mentálního vývoje
 - tolerantní přístup k druhým
 - oblast vztahů a rodičovství
- f) sekty a náboženská hnutí

b) jednorázové aktivity – ty, které jsou v současné době objednány

- v průběhu šk. roku 1.- 9. ročníky – besedy s Městskou policií Šternberk nebo s Policií ČR – Kriminalistika, Drogy, Chování cyklistů, Doprava
- říjen - 9. ročníky – Úřad práce Olomouc – povolání
- říjen - 9. ročníky – Sexuální beseda
- říjen - 9. ročníky – seminář k trestnímu právu
- listopad - 9. ročníky - Scholaris
- listopad - 8. ročníky – seminář k rodinnému právu
- 2. pololetí - 9. ročníky – Úřad práce Šternberk – Podnikání

c) volnočasové a mimoškolní aktivity pro žáky

Sportovní a turistické akce

- sportovní soutěže v atletice, kopané, volejbalu, košíkové, dále v plavání, lyžování,
- ve florbalu a tenisu
- plavání ve volném čase žáků v Bohuňovicích
- lyžařské zájezdy do Karlova
- několikadenní pobyty s turistickou náplní na chatách v okolí Šternberka
- nebo v Jeseníkách
- jednodenní výlety do okolí
- cykloturistika – Rešovské vodopády, Litovelské Pomoraví, Těšíkov
- vodácké výpravy po řece Moravě

Kulturně-vzdělávací akce

- návštěvy divadel
- besídky pro rodiče k významným dnům v roce
- jarní i podzimní přírodovědecké soutěže „Naučná stezka“
- exkurze „Umělecká Olomouc“ a „Umělecké historické slohy“
- návštěvy městské knihovny
- ekologické soutěže
- návštěva botanické zahrady v Olomouci

Poznávací akce

- zahraniční zájezdy Předvánoční Vídeň a Jarní Vídeň
- dějepisné zájezdy do Prahy a Brna
- návštěva veletrhu INVEX BRNO
- projekt Unesco – po zemích EU
- poznáváme hrad ve Šternberku
- Přemyslovci, Václav III. a Olomouc

- návštěva DDM
- exkurze na hvězdárnu, do hasičského sboru, do čističky odpadních vod
- exkurze do Dukovan

Výchovně-vzdělávací akce

- dny evropského dědictví, přednášky k EU
- besedy k chování a morálce
- besedy s Policií ČR
- exkurze na pracoviště Městské policie ve Šternberku
- besedy k Měsíci bezpečnosti
- návštěva soudního jednání v Olomouci

Pravidelná zájmová činnost

1. stupeň - florbal
pohybové hry
anglický jazyk
logopedie
informatika
výtvarné činnosti
2. stupeň - přírodovědný kroužek
výtvarný kroužek
školní kapela
zájmová matematika

Akce jsou dobrovolné, žáci si vybírají podle zájmů a schopností. Návrhy a program akce předkládají pedagogové, kteří akci organizují, s časovým předstihem, nejlépe na začátku školního roku. Vedení školy posuzuje akci z hlediska bezpečnosti. Většina akcí probíhá v odpoledních hodinách, o víkendech tak, aby byla výuka narušena co nejméně. Pedagogové pracují dobrovolně bez nároku na odměnu.

Naše škola nebere protidrogovou aktivitu na lehkou váhu, ředitelství školy vychází aktivitám pedagogů vstříc a v jejich práci je maximálně podporuje.

8. Práce školní metodičky prevence:

1. stanovení konzultačních hodin: čtvrtek 13.30-14 hodin nebo po domluvě
2. emailová adresa metodičky: iveta.vrtkova@email.cz
3. zřízení schránky na dotazy: ano (vedle knihovny)
4. vytvoření stálé nástěnky: ano (vedle knihovny)

5. vytvoření knihovničky: v žákovské knihovně
6. shromáždění všech dostupných informací: v žákovské knihovně u metodičky
7. evidence: metodička veškeré informace shromažďuje a eviduje
8. monitoring: zmapování situace v jednotlivých třídách vůči rizikovým formám chování žáků (dotazníky pro žáky i učitele)
9. plánování preventivních témat pro žáky

9. Spolupráce školy s rodiči v oblasti primární prevence:

- seznámení s preventivní strategií školy, MPP
- seznámení se školním řádem
- distribuce informačních materiálů
- kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům
- školní akce určené pro rodiče s dětmi
- zprostředkování odborného poradenství mimo školu

Ve Šternberku 1. října 2009

Zpracovala: Mgr. Iveta Vrtková